

Z GEOGRAFIĄ
PRZEZ ŚWIAT

MAGDALENA
JANKUN

SCENARIUSZ LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat

Jakie wartości skrywają lasy?

- Adresat: Uczeń klasy II szkoły ponadpodstawowej
- Miejsce: gabinet geograficzny
- Czas realizacji: 1 godzina dydaktyczna

Podstawa programowa

X. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo: czynniki rozwoju rolnictwa, w tym przemiany rolnictwa Polski, obszary upraw i chów zwierząt na świecie i w Polsce, struktura użytków rolnych na świecie i w Polsce, leśnictwo, rybactwo.

Uczeń: 4) analizuje zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce.

Cel ogólny lekcji: zapoznanie uczniów ze zróżnicowaniem przestrzennym lesistości na świecie i w Polsce oraz sposobami racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi.

Kompetencje kluczowe

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne.

Cele szczegółowe operacyjne

- podasz przyczyny zróżnicowania lesistości w Polsce i na świecie;
- wskażesz na mapie najbardziej zalesione obszary na świecie i w Polsce;
- wymienisz korzyści ekologiczne i gospodarcze występowania lasów;
- wskażesz przykłady rabunkowej gospodarki leśnej na świecie;
- omówisz przykłady racjonalnej gospodarki leśnej.

Metody/formy pracy

- wykorzystanie narzędzi ICT, metoda burza mózgów, mapa myśli,
- praca indywidualna, w parach, w grupach oraz całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne

Podręcznik, e-podręcznik do geografii, tablica interaktywna, tablety/komputery, aplikacja Quizizz.com, Rocznik Statystyczny, mapa fizyczna Polski, mapa fizyczna świata, atlasy geograficzne, zasoby internetu.

Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji: aplikacja create.kahoot, zasoby internetu, epodreczniki.pl/a/D1G7Yq3NU

Przebieg lekcji: Faza wstępna

4. Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami lekcji.
5. Na tablicy interaktywnej nauczyciel wyświetla mapę z e-podręcznika „Świat, największe formacje leśne”. Wspólna analiza. Dyskusja dydaktyczna.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi uczniów o wyszukanie w Roczniku Statystycznym (lub w zasobach internetu) danych dotyczących powierzchni zalesionej na świecie oraz powierzchni tajgi i wilgotnych lasów równikowych. Na podstawie tych informacji uczniowie obliczają, jaki to procent ogólnej powierzchni Ziemi. Pogadanka.
2. Uczniowie korzystając z atlasów wskazują strefy klimatyczne na świecie, które mają najwięcej lub najmniej zasobów leśnych. Dyskusja dydaktyczna.
3. Burza mózgów. Uczniowie podają przyczyny zróżnicowania lesistości na świecie. Podane odpowiedzi zapisywane są przez uczniów na tablicy interaktywnej tworząc mapę myśli.
4. Odwołanie uczniów do mapy w atlasie geograficznym Lesistość w Polsce. Pracują w parach, odczytują województwa o największym i najmniejszym stopniu zalesienia.
5. Odszukują dane dotyczące powierzchni zalesionej w Polsce na przestrzeni lat. Określają tendencję i przyczynę. Dyskusja dydaktyczna.
6. Praca w grupach. Każda grupa ma do opracowania inne zagadnienie:
 - Grupa I – Ekologiczne funkcje lasów
 - Grupa II – Gospodarcze funkcje lasów
 - Grupa III – Rabunkowa gospodarka leśna na świecie
 - Grupa IV – Racjonalna gospodarka leśna na świecie.
7. Każda grupa omawia swoją pracę na forum klasy. Żywa dyskusja.

Faza podsumowująca

1. Nauczyciel dokonuje oceny pracy jednej wylosowanej grupy. Prosi uczniów o dokonanie samooceny. Nauczyciel bierze przy ocenianiu pod uwagę wkład, zaangażowanie i możliwości uczniów.
2. Wykorzystanie aplikacji create.kahoot do sprawdzenia opanowanych umiejętności z lekcji create.kahoot.it/details/duplicate-of-gospodarka-lesna-swiata/2a6ddb9a-2a44-48c7-9db6-23c22876626 Nauczyciel może uhonorować uczestników, którzy uzyskali najwyższą ilość punktów.

Komentarz metodyczny

Scenariusz jest uniwersalny, nie zawiera żadnych barier, może być modyfikowany do pracy uczniów z SPE oraz może być dostosowany do potencjalnych możliwości uczniów. Scenariusz jest zgodny z wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia. Zaleca się wykorzystywanie metody zdań podsumowujących, która uwzględnia uczniów z SPE oraz pozwala nauczycielowi na monitorowanie postępów ucznia z SPE. Metoda zdań podsumowujących polega na poleceniu uczniom dokończenia zdania:

Dzisiaj nauczyłem(łam) się ..., Zrozumiałem(łam), że..., Przypomniałem sobie, że..., Zaskoczyło mnie, że..., Dzisiaj osiągnąłem/osiągnęłam cel, gdyż...

lub innego zdania, do uczniów z SPE, z którymi pracuje nauczyciel. Uczniowie mogą to zrobić sami lub w parach. Można ich poprosić, aby po kolei przeczytali swoje zdanie lub oddali nauczycielowi. W pracy z uczniami z SPE jednym z najprostszych sposobów jest modyfikacja ćwiczeń, zadań i poleceń, polegająca na dostosowaniu zadań, tak by były wykonywalne przez uczniów o niższym potencjale i propozycji zadań trudniejszych dla uczniów zdolnych. Nauczyciel powinien stosować różne sposoby pracy z uczniem w odniesieniu do SPE: pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i utwierdzenie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz ćwiczenia utrwalające, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Przy ocenie ucznia z SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz zdobyte nowe umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Powinien udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów, w tym uczniów SPE. Stosowanie samooceny między innymi poprzez zaproponowaną technikę zdań podsumowujących. Dobór metod i narzędzi kontroli należy do nauczyciela, bo on zna uczniów najlepiej.